

มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา
Course Specification

รหัสวิชา 0102202 การวิจัยชุมชน
(Community Research)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102202 การวิจัยชุมชน 2(1-2-3)

(Community Research)

บุรพวิชา : ไม่มี

ควบคู่ : ไม่มี

คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด กระบวนการ ระเบียบวิธี และเครื่องมือในการวิจัยชุมชน เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ งานวิจัยที่สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Concepts, processes, methodologies and tools in community research; learning and practicing based on research on community problems and needs of the community which emphasizing on participatory action research (PAR) approaches

2. ประเภทของรายวิชา

- ศึกษาทั่วไป
 วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
 วิชาเอกบังคับ
 วิชาเอกเลือก
 วิชาโท
 วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ

อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ

4. ปีการศึกษา/ภาคการศึกษา/กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2567/ภาคการศึกษาที่ 2/กลุ่มผู้เรียน S101 (นิสิตหลักสูตรการบริหารและพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 2)

5. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1.1 เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ ระเบียบวิธี และเครื่องมือในการวิจัยชุมชน

1.2 เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยชุมชนที่สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1.3 เพื่อให้นิสิตมีความสามารถและทักษะในการทำวิจัยที่สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย ประเทศ และภูมิภาค และนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาให้เป็นที่ไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
15 ชั่วโมง	เมื่อประเมินเห็นว่านิสิตยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือนิสิตต้องการเพิ่มเติมเนื้อหา	30 ชั่วโมง (นิสิตต้องลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษา กรณีตัวอย่าง)	45 ชั่วโมง

หมายเหตุ รายวิชานี้มีการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนามจากสถานการณ์จริง โดยมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา ตลอดจนใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน และเป็นรายวิชาที่เชื่อมโยงกับการสร้างนวัตกรรมสังคมในชุมชนและส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ และช่องทางในการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

อาจารย์ประจำรายวิชาแจ้งให้นิสิตทราบเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อและชั่วโมงการให้คำปรึกษา (Office Hours) โดยจะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ณ ห้อง 13530 (ห้องพักอาจารย์) อาคาร 13 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1-2	- แนะนำรายวิชา - ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการวิจัย - แนวคิดและกระบวนการวิจัยชุมชนที่สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	2	4	- มคอ.3 - บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
3-4	- การกำหนดปัญหา - คำถามวิจัย - วัตถุประสงค์การวิจัย	2	4	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
5	- การทบทวนวรรณกรรม	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
6	- การออกแบบการวิจัย	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
7-8	- เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	2	4	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
9	สอบกลางภาค				
10	- การเก็บข้อมูลภาคสนาม	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
11	- การตรวจสอบข้อมูล	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
12	- การวิเคราะห์ข้อมูล	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
13	- การเขียนรายงานวิจัย	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
14	- การประเมินคุณภาพงานวิจัย	1	2	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
15-16	- การนำเสนอโครงการวิจัยกรณีศึกษาที่ เชื่อมโยงกับการสร้างนวัตกรรมสังคมใน ชุมชน	2	4	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - กิจกรรม - การนำเสนอ โครงการวิจัย กรณีศึกษาที่ เชื่อมโยงกับการ สร้างนวัตกรรม สังคมในชุมชน	ผศ.ดร.ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ
17-18	สอบปลายภาค				
รวม		15	30		

หมายเหตุ รายวิชานี้มีการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนามจากสถานการณ์จริง โดยมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา ตลอดจนใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน และเป็นรายวิชาที่เชื่อมโยงกับการสร้างนวัตกรรมสังคมในชุมชนและส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา

- 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- 11. อื่น ๆ ระบุ .....

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	- การตรงต่อเวลาของนิสิตในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วม กิจกรรม - ความมีวินัยและความพร้อมเพรียงของ นิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่าง ยั่งยืน - ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย - พฤติกรรมการเรียนและการสอบ	สังเกตการณ์มีส่วนร่วม และพฤติกรรมในชั้น เรียน	1-16	10
2	- ความสามารถด้านการคิดของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตัดสินใจ - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของ นิสิต	งานเดี่ยว	3-14	10
3	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การวิจัยชุมชนและการประยุกต์ใช้องค์ ความรู้เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชน	สอบระหว่างภาค	9	20
4	- ความสามารถด้านการคิดของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตัดสินใจ - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของ	งานกลุ่มและการ นำเสนอ	2-16	30

ลำดับ	หัวข้อ/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
	นิสิต			
5	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การวิจัยชุมชนและการประยุกต์ใช้องค์ ความรู้เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชน	สอบปลายภาค	17/18	30
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
 อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ. (2545). **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2542). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- จิตยา สุวรรณะชญ. (2531). **กรอบแนวคิดทฤษฎีของกระบวนวิธีวิจัยวิทยาศาสตร์ทางสังคม**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2544). **สังคมศาสตร์วิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). **การวิจัย การวัด และประเมินผล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรีอนันต์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว. ประสานมิตร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2544). **การวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์**. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). **สถิติวิทยาทางการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วินัส พิฆาณิษฐ์ และสมจิต วัฒนาชยากุล. (2542). **สถิติสำหรับนักสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สากล จริยวิทยานนท์. (2539). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิทธิณัฐ ประพุทธนิติสาร. (2545). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : แนวคิดและแนวปฏิบัติ**

(PARTICIPATORY ACTION RESEARCH : CONCEPTS AND PRACTICE). กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

Blalock, I I.M. (1972). **Social Statistics**. New York : McGraw-Hill.

Doby, J.T. (1967). **An Introduction to Social Research**. New York : Appleton Century-
Crofts.

Goldstien, Harvey. I. (1987). **Multilevel Models in Educational and Social Research**.
New York :Oxford University Press.

Mikkelsen, Britha. (1995). **Methods for Development Work and Research : A Guide for
Practitioners**. SAGE Publications London.

Nachmias, C. and Nachmias, C. (1981). **Research Methods In Social Sciences**. New York : St.
Martins's Press.

Schuessler, Karl. (1968). **Social Research Method**. Bangkok :Thammasat University.

Whyte, W.F. (1991). **Participatory Action Research**. SAGE Publications London.